

Sajátos arculat kialakításának újabb lehetőségei az óvodában

Rousseau-i természetelvű óvodai program
Benedek Elek Óvoda Bervavölgyi tagóvoda
Eger

Kihívások

▶ *Olyan ember, aki képes mindenütt megállnia a lábán ahová a "forgandó szerencse" veti"*

▶ A föld védelme

▶ Szülői elvárások

▶ A régi pedagógiai gondolkodás átformálása a XXI:sz. gyerekére

▶ Az egyénre szabott pedagógiai elv érvényesítése

A Rousseau-i gondolatok XXI. század óvodai nevelésében

„Hagyjátok megérni a gyermekkort a gyermekben” [hiszen ha felnőttnek születne, mint sokan szeretnék „ez a gyermekember tökéletesen hülye lenne, akarat nélküli báb”

„A természet azt akarja, hogy a gyermek gyermek legyen, mielőtt felnőtt lenne.”

„Csak így lehet felnőttkorára ember a szó legnemesebb értelmében olyan ember, aki a boldogság, a szabadság és az erkölcsi erény jegyében képes életét irányítani”

Rousseau-i program alapelvei 1.

A játék kedvéért tanítsátok, úgy, hogy észre sem veszi, hogy őt voltaképpen tanítani akarták

Alapelv 2

Tegyétek növendéketeket figyelmezzé a természet jelenségei iránt, s akkor csakhamar kíváncsivá fogjátok tenni! Mialatt azonban tápláljátok kíváncsiságát, soha ne siessetek kielégíteni! Adjátok keze ügyébe a kérdéseket, és hagyjátok, hadd oldja meg ő maga! Ne azért tegyen szert tudásra, mert ti megmondjátok neki, hanem azért, mert magától megértette: ne tanulja a tudományt, hanem találja fel. Ha csak egyszer is tekintéllyel helyettesítitek a gondolatot elméjében, nem fog többé gondolkodni, mások véleményének játékszerévé válik mindörökre.!”

Alapelv 3.

A gyermek észreveszi a tárgyakat, de nem képes észrevenni a kapcsokat, amelyek összetartják; nem képes meghallani koncertjük édes összhangját.

Oly tapasztalatra van szüksége, melyet még nem szerzett meg,

oly érzelmekre, melyeket még nem élt át, mert csak így érezheti azt az összetett benyomást, amely egyszerre ered mindezekből az érzékelésekből.

Alapelv 4.

„Ha még sohasem bolyongott kietlen síkságon, ha nem égette még forró homok a talpát, ha soha nem hatott még rá nyomasztólag a napégette sziklák fojtogató heve, akkor hogyan is élvezné egy szép reggel friss levegőjét? Hogyan bűvölné el érzékeit a virágok illata, a zöld lombok bája, a harmat nedves párája, a süppedő és puha járás a pázsiton?”

Alapelv 5.

- ”–„*első mestereink a filozófiában a lábunk, a kezünk, a szemünk*”

Nevelés

Mindenekelőtt alkalmassá kell tennie őt a nevelésre, s ehhez először is ügyelnie kell arra, hogy a gyermek spontán fejlődése zavartalan legyen.

Nevelési célok

- ▶ *„A boldogság nemcsak távoli elvont cél, hanem a nevelés egész folyamatát átható érzelem.”*
- ▶ *„Legfőbb cél, hogy a gyermekeket boldognak lássuk :”*
- ▶ *„Embert kíván faragni „*
- ▶ *a pedagógia a gyermek köré rendelődött.*
- ▶ *A gyermekre fejlesztő hatást gyakorló nevelési körülmények megteremtése.*
- ▶ *„A hideg érvek meghatározhatják véleményeinket, de cselekedeteinket nem; elérhetik, hogy higgyünk, de azt nem, hogy cselekedjünk.”*
- ▶ *Az érzelmeim, a képzeletén keresztül akar hatni, nem pedig a racionális érvek útján.*
- ▶ *„ Mi nem vagyunk lusták s nekünk a legkeményebb hideg is gyerekjáték”*
- ▶ *„Az ember szívében él a természet látványa*

Módszer

- ▶ Motiváció – érdeklődés felkeltése megfigyeléssel
- ▶ Tapasztalatszerzés–kísérlet, tevékenységre ösztönzés, eszközkészítés
- ▶ Megismeréssel, kötődés a természethez
- ▶ Játék – játékosság
- ▶ Beszélgetés

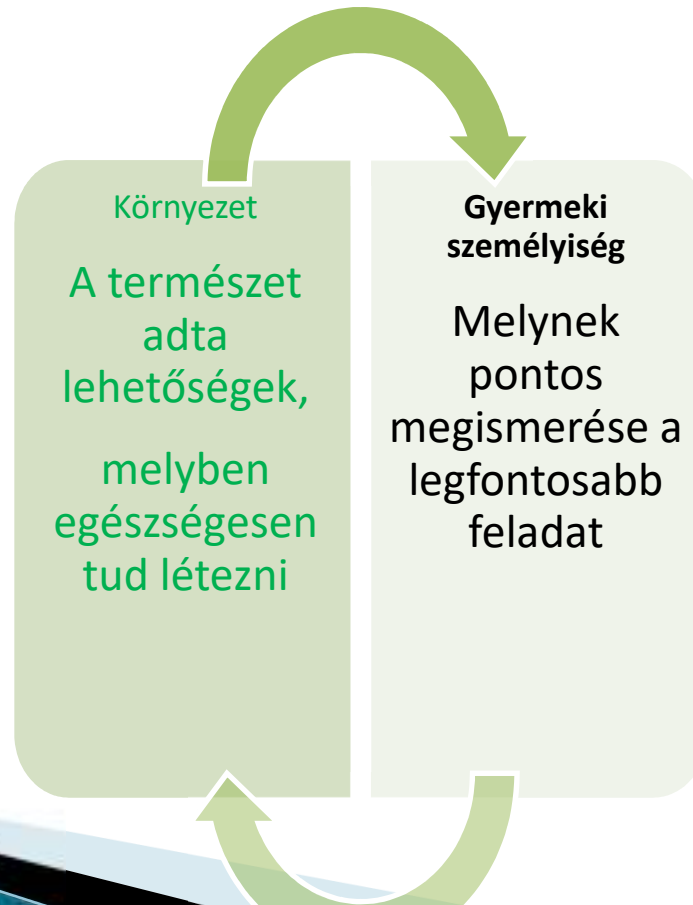
Mindezek függvényében

- ▶ Reflektivitás, élmények újraélésének lehetősége

Elvárando óvodapedagógusi attitűd

A gyermeknek mindenekelőtt "meg kell lesni a természetét" a nevelőnek ismereteket kell gyűjteni neveltjéről

Hármas egység

Test

- ▣ „legyen edzett, tudjon tőrni, tudjon akadályokat leküzdeni
 - ▶ fizikai erőnlét
 - ▶ természetjárás mozgásfeltételeivel való rendelkezés
 - ▶ a természetjáráshoz, időjáráshoz igazodó öltözködés
 - ▶ a beszédhanggal történő játék
 - ▶ a gesztusok széles skálája

Szellem

Az ő dolga hogy megismertesse növendékével a világot, ami ebben a szakaszban a természeti környezetet és a gyermek saját belső világát jelenti.”

- ▶ tervezés az eddigi hagyományoktól teljesen eltérő
- ▶ a változásban lévő gyermeki személyiség figyelemmel kísérése (naprakész tudás)
- ▶ a váratlan helyzetekre történő szakmai megoldások megtalálása
 - ▶ kreativitás
 - ▶ folyamatos képzés, önképzés
 - ▶ Innováció
 - ▶ szakmai megújulás
 - ▶ szakmai tudásbázis megléte
 - ▶ kutatás szakmai segítése
 - ▶ külső környezetünk pontos ismerete
 - ▶ az egyéni igények kielégítése
 - ▶ munkatársi együttműködés

Lélek

„a szellem hangja a szíven keresztül szóljon, mert csak így talál meghallgatásra”

„a mester csupa lelkesedés s ezt az érzést közölni akarja a gyerekekkel

- ▶ hagyományaink tisztelete
 - ▶ természet szeretete
- ▶ gyermekek egyéniségének feltétel nélküli elfogadása
 - ▶ elhivatottság a program iránt
 - ▶ figyelem a gyermeki érdeklődésre
 - ▶ pozitív kollégális viszony megléte

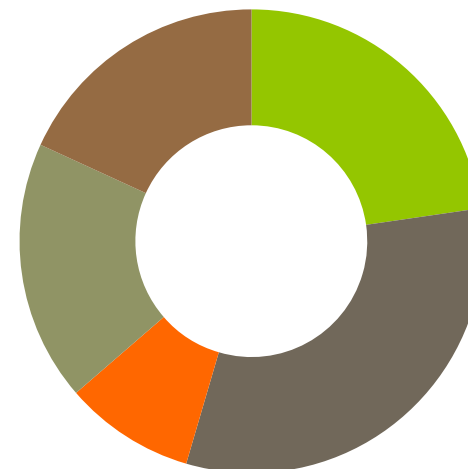
Napirend

Napirend csoportszobai

- érkezés, folyamatos játékidő
éd étkezés,
tapasztalatszerzés
- játék a szabadban
- ebéd, készülés a pihenésre
- pihenés, relax,
játéktevékenység a nem
alvóknak

Napirend a természetben

- érkezés, játék, folyamatos
tízórai
- játékos tevékenység a
szabadban
- ebéd, készülés a
pihenésre
- pihenés, relax, játék a
nem alvóknak
- délutáni játék

Tervezés

- ▶ Helyszín
- ▶ Anyagszükséglet
- ▶ Szervezési feladatok
- ▶ Várható természeti jelenségek, anyagok
- ▶ Előkészületi munkálatok
- ▶ Továbbfejlesztési ötletek
- ▶ Gyermeki érdeklődés

Nevelési terv formája

	óvodán belül	óvodán kívül
tisztálkodás	<ul style="list-style-type: none"> ⌚ az óvodapedagógus és dajka segítségével mosdózással kapcsolatos gyermeki igények kialakítása ⌚ a kézmosási technikájának átadása a nagyobbak segítségével ⌚ az óvodapedagógus, dajka és a nagyobb gyermekek által helyes mosdóhasználat mintájának megadása, egyben a mosdó használatának szokásrendszerévé válása ⌚ önállóság megvalósulásának elősegítése dajkai segítséggel ⌚ mosdófelelősi munka az „idősebb” ovisok mintaadásával, nyomon követése dajkával és óvodapedagógussal 	<ul style="list-style-type: none"> ⌚ természetes környezetben megvalósítható kézmosási technika elsajátítása, felnőttek és a már ezt tudó gyermekek által ⌚ a szükségletek kielégítési forma menetének átadása, rögzítése, biztonságossá tétele az óvodapedagógusok és dajkák segítségével ⌚ a zsebkendőhasználat rögzítése személyes példaadással, az eldobás lehetőségének biztosításával (gyűjtőzacskó)

A komplex tevékenységek megvalósulásának lehetőségei a programban

- ▶ **A külső világ** által kínált lehetőségek adják az alapot
 - ▶ **A rajzolás, festés, mintázás, kézimunka** két szintéren történik:
 - előkészíti a természetben használandó eszközöket
 - a természetben található anyagokból készített alkotások, természet anyagaiban rajzolás
 - ▶ **Ének, zene, énekes játék, gyermektánc:**
 - a látott, halott, megfigyelt növényekkel, állatokkal, jelenségekkel kapcsolatos dalok, énekek, zenék
 - a természetben található anyagokból készített hangszerem használata (kavics, levél, nád, termés..)
 - a természet hangjainak megfigyelése, azonosítása
 - gyermekjátékok a szabadban
 - ▶ **Matematikai ismeretek:** halmazképzés: több–kevesebb–ugyanannyi... kisebb–nagyobb.. számosság.. szélesebb–keskenyebb... hosszabb–rövidebb , formavilág, sorszámok, sorozatok, tükörképek..
 - ▶ **Mozgás:** állandó, minden testrészt megmozgató, állóképességet, kitartást, erőt igénylő, különféle terepek bejárása, használata
 - ▶ **Mese-vers:** „a téma a természetben hever”
- Minden műveltségterület megjelenik , igény, helyzet és érdeklődés függvényében

Köszönöm a figyelmet!

Gál Judit
Benedek Elek Óvoda óvodavezető
EKE mesteroktató

